Brassó, 1872. Másod évi folyam 45. szám. Csötörtök, junius 6.

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer csötörtökön és vasárnap.
Ára:
Egész évre . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . 1 ft. 50 kr.
A szerkesztő szállása: Szinház-utcza 404. szám.

NEMERE.

Politikai, közgazdászati és társadalmi lap.

Hirdetési díj:
4 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr. (1—10 sornyi hirdetés ára mindig 40 kr.) — Bélyegdij minden igtatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetéseknél alku szerint. — Hirdetések fölvétetnek a szerkesztőségnél.

Pest, máj. 31.

Befejeződött a választók összeirása a fővárosban is. S a mint a választók csoportosulásából előlegesen következtetni lehet, a baloldal állása kedvezőtlen kilátásra nyujt alkalmat. Mit eléggé jellemez a többek közt azon tény is, hngy a belvárosban a baloldal, Kossuth Lajost léptette föl Deák Ferencz ellen. E fölléptetés — az összeirás utolsó és igy legfontosabb napon — arra volt számitva, hogy azon választók, kik a belvárosban laknak, de a külvárosban birnak üzlettel, — vagy megforditva, — a kik tehát ugy a bel, mint külvárosban szavazhatnak s kik ehhez még Deák-pártiak és hogy ezek a fölléptetéstől megrémülve mennének magukat a belvárosba beiratni s ez által a külvárosba ejtsék el szavazatukat, persze a baloldal javára. De mind ez nem igy sült el. Irányi birt annyi ügyetlenséggel, hogy másnap dementirozta az egész fölléptetést, s igy megrontatta saját maguk cselét.

De nem csak a fővárosban nyujt biztos kilátást a Deák-párt győzelme. A vidéki megbizható egyének tudósitásai is, pártunk ujbóli nagy többsége mellett szólanak. Az ellenzék eljátszta szerepét. A terrenum folyton fogy alatta. A legujabb menykőcsapást Kossuth mérte kérlelhetlenül Tisza Kálmánra és pártjára. S Tisza válaszol reá. Mit? Azt, hogy zsebre rakja, miszerint ő nem nagy államférfiu s kitér Kossuth elől, — de már Irányinál nagyobb államférfiu lévén, megtámadja Irányit: hogy miért haragitotta föl Kossuthot reá és pártjára. Tisza, válaszában érintetlenül hagyja Kossuth levelének a balközépre nézve legfontosabb pontját, hogy a balközép szükségszerüleg a szélsőbal, vagy is a forradalom diadalára dolgozik. Tiszának nem voltak szavai e vád visszaverésére. De hát hol vannak azok a frázisok, melyekben Tisza Kálmán oly sokszor hangsulyozta a trón iránti hűségét és a monarchikus loyalitást? Hogy lehet ezekről egyszerre hallgatni, Kossuthnak tetszeni akarni, és még is annak látszani, a miről hallgat? —

E mesterség aligha sikerre vezet. — Annyi bizonyos, hogy Tisza Kálmán e válaszában legkevésbbé sem utasitotta vissza Kossuthnak a balközép és szélsőbal közti viszonyáról mondott állitásait: és legkevésbé nem győzött meg bennünket arról, hogy a balközép győzelme — mint ezt Kossuth megjövendölte — nem volna egyéb, mint a szélsőbal győzelmének, vagy is a forradalomnak előfutárja.

Különben önök előtt Kossuth levele és Tisza Kálmán válasza. Itéljenek fölötte.

A horvát-választások befejeződtek. Jövő levelemben többet erről. Most csak röviden annyit, hogy habár a választásnál a „nemzeti“ párt jelöltjei is vannak többségbe, — de az unionista-párt, virilistáival együtt egy pár szavazattal többségben van a másik párt fölött. Ha ezen választást összehasonlitjuk a mult választással, midőn a „nemzetiek“ idegen pénz és izgatók folytán oly megdöbbentő többséget képviseltek, — az eredményt fényesnek mondhatjuk. Még egy választás, s az unio-párt végkép uralni fogja a lázangó tömeget.

Brassó, 1872, junius 5.

Szász polgártársaink nem tagadhatják meg tőlünk annak elismerését, hogy ügyeikkel, — melyeket ők legtöbb esetben kényök-kedvök szerint rendeznek a nélkül, hogy az államhatalmat elismernék, — csak annyiban és olyankép foglalkozunk, a mennyiben azt közönségünk érdeke megkivánja. Azt sem tagadhatják meg, hogy volt idő, midőn méltanyosság és kölcsönösség fejében együtt küzdöttünk és támogattuk őket.

Az emberi természet egyik gyengesége az, hogy szolgálatért viszont szolgálatot kiván. Mi részünkről a szász nemzettel szemben levetkezzük-e gyöngeséget, és szolgálatot nem, hanem méltánylást igen is kivánunk.

E város és vidék magyar és román lakói annyi méltonyosságot tanusitottak szemben a szászokkal, hogy most — azt hisszük — szégyen pirral, egész naivitással kell bevallaniok, hogy: ők azt nem érdemelték meg.

Mindezt nem önző érdekből bocsátottuk előre; sem azért, hogy magunknak különös elismerést szavazzunk, — hanem a félre értések kikerüléséért.

Brassó város és vidékéről a magyar parlamentben még eddig más képviselő nem volt, mint szász.

És most kérdjük: igazság volt-e ez; és maradhat ez tovább igy! Keresetlen szavakkal kifejezve: határozottan nem!

Nem azért, mert ők a közbizalmat mindannyiszor kijátszva önző érdekük és kielégithetlen becsvágyuk érdekében müködtek. Feledték azt, hogy különböző nemzetiségek érdekeit kell támogatniok, hanem a helyett üzték cselszövő politikájukat.

Ma a választások küszöbén állunk; a szászok megtették a lépéseket, — hogy eddigi politikájokot jövőre is érvényesitsék, a nélkül, hogy legcsekélyebb gondolatjuk is volna más nemzetiségekre; a nélkül, hogy meggondolnák azt, miszerint ők saját nyilatkozatuk szerint a nagy Németországhoz tartozva, a magyar parlamentben nem is képviseltethetnék magukat. De ők mindezt nem tekinték, hanem jelölteket állitottak fel nemzeti programmal, hogy különcz becsvagyuknak eleget tegyenek.

Ezen eljárást csak ugy magyarázhatjuk ki-magunknak, ha ők az itteni lakosság által vallot törvényes alapon álló politikát ellenezve: külön pártot kivánnak képviselni. Ezt pedig hinnünk, van okunk rá!

Emlékezzünk csak Wächter számadó beszédére, melyet most a „Kronstädter Zeitung“ oly szépitve hoz, — kihagyván belőle mind azon részletet, a hol ő a magyar kormányt nyilvánosan törvényszegőnek kiáltotta ki.

TÁRCZA.

Fitzmoor kapitány vagy a hinduk lázadása.

(Angol történeti beszély.)

(Folytatás).

VIII.

Egy borzasztó nap.

Félóra mulva rémitő zaj tölté meg az őrnagy palotáját. A cselédség hangos orditással rohant a tánczterembe, mialatt az udvar és lépcsőkről fegyverropogás hallatszott. Hirtelen felszakitatott a nagy ajtó és a küszöbön Mookerjee kisértethez hasonlón megjelent. Fedetlen teste vértől elboritva, kuszált hajjal és őrült tekintettel kinyujtá száraz karjait a megrémült tánczolók felé, mi közben szivrenditő orditást hallatott. Ugyanazon pillanatban több száz sipoy jelent meg Gopaul Radnauthtal élükön, mint vadállatok orditva, mig az étterem erkélyéről szinte tömegesen nyomultak elő. Ugyanakkor, midőn az őrnagy lakát megrohanták, több sorlövés volt kivülről hallható, a bennszülöttek egy másik csapatja a téren lévő ágyukat a királyi gyalogság laktanyája felé irányzotta. — Néhány percz mulva a terem iszonyu mészárlás szinhelye lett. — Ámbár huszszor annyian voltak elleneik, mindazáltal rendkivül vitézül viselték magukat a tisztek. A hölgyek némelyikének sikerült a szoba egyik sarkába menekülni. A férfiak védfalat képeztek körültök, de minden pillanatban elesett egy-egy europai a lázadók golyói és szuronyai alatt. A ki pedig menekülni akart, a lépcsőn vagy az utczán gyilkoltatott le. A mulatságban részt vett 200 egyén közül, már csak 30 maradt. Ezek közt volt Vilma, nénje, annak férje, Thompson Wardell és négy angol hölgy. Thompson Mis Mac-Slane elébe állott és vitézül védte őt. Mistres Cavendisch, ki ismerte azon rémitő sorsot, mire az indusoktól elfogott nők jutnak, megeskette férjét, hogy ha minden remény elvész, meg fogja őt ölni. Vilma ugyanazon kérést intézte Cavendisch örnagyhoz. Egyszerre fegyverropogást hallottak az utszáról azon jellemző pontossággal, mely az angol gyalogságot különösen megkülönbözteti.

„Katonáim itt vannak, meg vagyunk mentve!“ Kiáltá Cavendisch örömmel. Most egy a zajt jóval felülmuló stentori hang rohamot vezényelt s a következő pillanatban a teremben levő lázadók zárt sorokban előnyomuló angol gyalogságtól visszadobattak. A gyalogság élén Fitzmoor kapitány állt.

Első tekintetre meglátta Vilmát, ki zsebbelijét lobogtatá fel. Mint bőszült tigris rohant a lázadók közé, — katonái — példáján lelkesülve — utánna törtek, s a felkelők ajtón és ablakon át menekültek kifelé. Gopaul — miután hasztalan igyekezett Vilmáig hatolni — a kapitányra lőtt, de nem talált. Azután kiugrott az erkélyre s a többivel együtt futásnak eredt.

„Nincs ön megsebesitve?“ Kérdé Fitzmoor Mis Mac-Slane, ki kezét nyujtá és intése által megnyugtatá. Erre Cavendischhez fordulva folytatá: „Körülbelül 30 ember van nálam: valószinüleg ez mind, mi szerencsétlen ezredéből fennmaradt. A város forr; első teendőnk legyen azt elhagyni. Vegyük a nőket közre és igyekezzünk a mezőt elérni.“ — Ugy történt. Midőn az utszára értek nem volt több 14 europainál, Fitzmoor 25 legényén kivül. A kis csapat bátor léptekkel indult meg. Cavendisch a kapitánynak megsugá, hogy ezrede laktanyájára menend. Minden rábeszélése és nejének minden könyörgése hasztalan volt. „Kötelességem“ felelé barátai minden ellenvetéseire s távozott.

Mielőtt a kis csapat a város falát elérte volna, két előlmenő tiszt jelenté, hogy egy 2—300 sipoyból álló csapat zárja el utjokat. Fitzmoor, ki az utócsapatot vezényelte, egy más csapat üldöző zaját hallotta. Már kezdődött a lövöldözés, a szerencsétlen angolok két tüz között álltak.

„Csak egy mód van menekülésre“ mondá Fitzmoor. „Két lépésnyire állunk a város egyik kapujától. Vonuljunk fel bástyájára, hol egy ideig védhetjük magunkat és a reggelt elvárhatjuk.“ E szorongatott helyzetben valóban ez volt az egyedüli eszköz, mi még reményt nyujtott életök megmenthetésére. Egy negyedóra mulva a bástyán volt a kis csapat, mely utközben ismét öt férfit vesztett. Wardell örnagy a palotából kilépésekor életett meg; e szerint nem maradt nagyobb tiszt Fitzmoornál, s neki kellett volna átvenni a vezényletet, de az sehol sem volt található. Némelyek azt állitták, hogy a kapunál eltünt. „Meghalt!“ gondolá magában Vilma és szive annyira elszorult, hogy most már világosan tudá, mily helyet foglalt el Fitzmoor benne. Három óra folyt le, a kétségbeesés és halál félelem órái. A sipoyk minden oldalról — az árok kivételével — körülfogták a kaput; de nem tudva mily számosan vannak elleneik, nem merészeltek rohamot intézni. Az ostromlottak nem vesztegették töltéseiket, mivel mindegyiknek csak négy lövése volt. Élelmi szerek is hiányzottak és a jövő rémes alakot öltött. — Mig Fitzmoor és magaviselete felett vitatkoztak, midőn Vilma erélyesen védelmére kelt és Thompsontól is gyámolitatott, egy ügyesen hajitott kavics esett közébök. „Ez jel!“ kiáltá Vilma, ki azonnal Fitzmoorra gondolt. Egy meggyujtott papirdarab világánál következőt olvastak a köre erősitett levélkéről: „A kapu alatt egy tutajon heten vagyunk; vonjátok fel e zsinórt, mely a kavicsra van kötve, kötél van rajta. Erősitsétek meg jól, fel fogunk rajta mászni hozzátok. Egy barátomat hozom magammal, kit már elveszettnek hittünk; készitsétek elő nejét az örömre. Örködjetek biztosságtok felett!“ Ez utóbbi szavak alá voltak huzva. Csak Vilma értette azt, kinek édes emléket kelte szivében ez. A levél végén gyors irással még ez volt olvasható: „Siessetek, mert üldöztetünk!“

(Folytatása következik.)

Ez a beszéd épen alkalmas volt arra, hogy gyülöletes indokaival több elvakitottnak, tévutra vezetettnek eszközt adjon a kezébe, hogy a magyar nemzet és kormánya ellen lázitson. Egyetlen egy ember örültsége elég volt arra, hogy abból az itteni szászság tőkét csináljon és tovább is a félrevezetett uton maradjon. Hanem azon eset, hogy a komolyabb és hazafiasabb szellemü román és német polgároknál ezen a magyar-állam ellen hangsulyozott és rég óta ápolt agitatió nem tett oly hatást mint a minőre sokan számitottak: ez következtetni enged arra, hogy annak nincs jövője, és nem sokára nyomtalanul fog eltünni, mint vizcsöpp a Zahara pusztán.

Bátran és nyiltan mondjuk ezt ki, mert az elvavakult nemzetiségi pártönzés, mely oly veszedelmes gonoszsággal müködött, hogy azon pártnak bujt köpenye alá, mely erős és biztositott Magyarországot óhajt és tiltakozik mindenkor oly tendentiák ellen, melyek hazánk épsége ellen áskálódnak: most bevallja, hogy mindez csak ámitás volt, ő nem Magyarországot, hanem Németországot óhajt.

A szászok itt nagy következetlenségbe jönnének, ha önmagok közül kivánnának ilyen előzmények után képviselőt választani. Ily politikát vallva: vagy semlegeseknek kell maradniok, vagy pedig a nagy Németországba deputatusokat nem küldhetvén — azon lobogó alá csoportosulni, melyen hazánk sértetlen és teljes államiságának eszméje van felirva. Ezzel azt hiszszük, hogy csak ügyünk igazságát bizonyitanák be, ha zászlónk alatt látnók sorakozni az elégületlenséggel teljes nemzetiséget; a melynek szövetségét ugyan elfogadjuk — de nem kérjük soha a haza rovására, és a melyhez nem is elveink támogatásáért fordulunk, mert tudjuk azt, hogy e politika nem egyéb, mint azon alapon áll: adsza s ne! stb., — hanem felszóllalásunkat az igazság érdekében és méltányosság nevében tesszük.

Elhisszük, hogy szász uraimék nem találnak abban semmi méltányost, miszerint Brassóvárost és vidékét elvégre olyan egyének képviseljék kiket a közbizalom és nem octroyált hatalom állitand azon helyre, mely őket jogosan megilleti. Na de ez igy lesz, mert igy kivánja a jogegyenlőség és eddig üzött politikájok. Nagyon csodálkozunk a közelebbi időben tett balga, isolalt lépéseken, mert épen ők szokták teletorokkal kiabálni a jogegyenlőséget. Ha hirdették eddig és mi követtük is mindig, most ne jajveszékeljenek, hanem itt lévén az idő: váltsák be szavukat. Hogy ezt tenni fogják, hisszük, mert politikai elveink keresztülvitelére megérlelték az időt, és egyszersmind kimondották, hogy a dolgok tovább igy nem folyhatnak. Belátták azt, hogy mily ellenállhatlan erőt, lendöthetlen hatalmat — legalább általok — jelent az az egyesült erő, melyet azon nemzetiségek zöme képez, melyek szt. István birodalmán nem Németországot, hanem Magyarországot vallják hazájoknak.

Ne csodálkozzunk mi azért mostani rugdalodzásaikon, mert az ők örjöngéseikben van bizonyos rendszer. E rendszer szerint ott állanak most, hol bünbánólag történik a véglemondás.

Figyelmeztetés!

Az Imecs János ur által f. hó 11-ére Előpatakra összehivott választói értekezlet **16-án fog megtartatni.** Egyszersmind, vett értesülés folytán tudatjuk, hogy F.-Fehérmegye bizottmánygyülése f. hó 10-ikén nem Hidvégen, hanem Erzsébetvároson fog megtartatni.

Választási mozgalmak.

Felső-Fehérmegye belkerületéből azon értesitést vettük több helyről, hogy Réthi Lajos tanfelügyelőt az egész belkerület egyhangulag léptette fel jelöltül.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Felső-Fejérmegye tanfelügyelője Réthi Lajos ur e hó 2-ikán átutazván Hidvégen, a hidvégi képviselő-választásra jogosultak értesülve lévén arról, hogy gr. Nemes János nem fog föllépni, két küldött által megtalálták Réthi Lajos urat és felszóllitották, hogy Felső-Fejér belkerületében fogadja el a képviselőjelöltséget. A felhivásra Réthi tanfelügyelő ur megjelenvén a választók között, nagy örömmel, lelkes éljenzéssel fogadtatott. Ujbóli felhivásra programmot mondott és kijelentette, hogy ezen a közbizalom utján történt felhivásnak eleget teend.

Programmját oly lelkesedéssel fogadták, hogy a választó jogosultak mindannyian megválasztását igérték.

Alsó-rákosi tudósitónk szerint Hidvégről körutjában Alsó-Rákoson keresztül menvén Réthi Lajos ur, szintén nagy örömmel, nagy lelkesedéssel fogadtatott. Itt, hol az egész megyében legtöbb censualis választó van, szintén a fennebbi lelkesedéssel szólitották fel a képviselőség elfogadására. Itt is programmot mondott, biztos eredménynyel.

F.-Fehérmegye bel- és külkerületében biztos értesülésünk szerint e hó 24 és 26-ikán történik meg a képviselőválasztás, és pedig ugy, hogy egyik kerületben 24-ikén, másikban 26-ikán.

Ilyefalvának uj képviselőjelöltről kell gondoskodnia, mert biztos értesülésünk szerint Gidófalvi Albert nem fog fellépni. Most meg azt beszéli a fama, hogy azért nem lépik fel, mert a „Nemere“ elmondandó programmjára előre felhivta a közfigyelmet, neki pedig ismert szerénysége nem engedi arra nyomdafestéket pazaroltatni. —

Pulszky Ferencz gyöngyösi beszéde, melyet május 26-án választói között elmondott, egyike a kiválóbb programmbeszédeknek. Érdekesen vezeti végig hallgatóit a magyar pártküzdelmek történetén, végig tanulságos eszmék sorát füzve okoskodásának fonalára. Az érdekes beszéd legérdekesebb részét következőkben mutatjuk be olvasóinknak: Magyarország helyzete válságos volt mindenkoron. Nagy nemzetek környeznek bennünket, melyekkel számra nézve sem mérközhetünk. Az utóbbi időben egyesült a nagy Németország; ott van az egyesült Olaszország. Vannak saját hazánkban is más nemzetiségek, melyeknek aspiratiói tulterjednek az ország határain, melyekben tökéletesen bizni nem lehet, miként ezt bőven tanusitották a 48 és 49-diki események. És vajjon, midőn mindnyájan tudjuk, hogy az európai nagy és hatalmas nemzetek közé ékelve állunk csaknem védtelenül, midőn véres példák mutatták, hogy nem lehet bizni még e haza polgárainak sem mindegyikében, vajjon miként van az, hogy ugyanekkor két táborra oszlik a magyar, zöld és fehér toll áll egymással szemben; hogy akkor, midőn mindnyájunknak vállvetve, közös erővel kellene müködnünk egy szent czél érdekében, hogy akkor pártokra szakadunk és egymást üldözzük örömére azoknak, kik államiságunknak bizonyára nem barátai? Ez az, miről nehány szót akarok szólani önökhöz. (Halljuk! Halljuk!)

A történelmet véve kezembe fogom a multból hozva fel példákat fejtegetni azt, mi jelenleg történik, a miből azután önkényt fog következni az, a mi jövőre történni fog.

Előbb említém már, hogy nemzetünk elszigetelve, rokonok nélkül áll Európában, mint a nagy Széchenyi István szokta mondani.

A németek megtalálják testvéreiket a nagy Németországban, a tótok Lengyel és Csehországban, Oroszországban és Szerbiában; az oláhoknak szintén van egy külön hazájuk. Egyedül mi magyarok vagyunk önmagunk erejére, önmagunk eszélyességére utalva, mert magunkon kivül másra nem számolhatunk. Hazánk földe képezte azon utat, melyen a népek átnyomultak Európa nyugoti részeire. Mielőtt mi letelepedtünk volna, erre vették utjokat a gepidák, a góthok, a hunnok, az avarok. És e mind megannyian nálunk nagyobb és hatalmasabb népek, kik itt itatták lovaikat a Zagyva vizében, elvesztek nyomtalanul a világ szinpadáról s ma csak a történelem őrzi a neveiket és emléküket. Miként történhetett hát az, hogy mi, maroknyi nép, képesek voltunk annyi vész s vihar között megállani? hogy ezer évig fentartottuk nemzeti jellemünket, szabadságunkat, alkotmányunkat és államiságunkat?

Történt az, tisztelt polgártársaim azért, mert e nemzetnek egy nagy apostola mindjárt kezdetben átlátta azt, hogy simulni kell e népnek a nyugot czivilizatiójához. E nagy bölcs, e nagy apostol első királyunk szt. István volt, a ki behozta a kereszténységet, még pedig annak nyugati formájában, átvevén a pápától a királyi koronát.

És mi történt? Feltámadt, felzudult a nemzetnek egy nagy része, jograblásnak czimezvén e tényt, mely megsemmisiti Magyarország államiságát és szabadságát, mely Magyarország alá rendelésével jár összekötve a külföld idegen érdekeivel szemben. Épen ugy beszéltek akkor, mint ma az ellenzék; csakhogy a következmény az akkori vadabb időben más volt. Kupa somogyi fejedelem az ország egy részével fellázadt s karjára appellált. De sz. István legyőzte Kupát s bár e lázadás következményeit megérezte az ország hosszuidőn keresztül, lassan lassan elnémultak a felkorbácsolt szenvedélyek, mig végre sz. László visszaadta rég nélkülözött békéjét e hazának. Ki ne tudná, hogy első királyunknak épen ama nagy vihart és ellenszenvet felidézett tette mentette meg a magyar nemzetet az enyészettől; a miért az összes nemzet tisztelete, még azok is, kik különben nem ismernek szenteket, kik az apostolokat is csak nevükön szokták emliteni, soha sem tagadja meg első királyunktól a „szent“ nevet.

És ismét, mi történt akkor, midőn az Árpád ház kihaltával a nemzet képviselete egy idegen fejedelmet, Károly Róbertet választotta királyul? Oly család ivadékát, mely a pápának mindig leghübb támasza és barátja volt. E tény ismét egy nagy lépést jelez nemzeti czivilizatiónk történetében: szorosabb viszonyba hozván bennünket más országokkal, erősebbé s tartósabbá vált azon kötelék, mely bennünket Európa akkori czivilizatiójához füzött. És mi történt?

Ismét fellázadt az országnak egy jelentékeny része. Azt mondják, ez jogfeladás! ez a szabadság lábbal tiprása! Azt mondták, mi idegen királyt el nem ismerünk, s elmondták mindazt, mit ma az ellenzék oly hangzatosan tud felsorolni. Fellázadt Trencsényi Csák. De e lázadás nem hozta meg az óhajtott sikert. A nemzet elfordult a lázadóktól s az ország kiépülvén a forradalom ütötte sebekből, emelkedett fényben, nagyságban és dicsőségben és soha nem sejtett virágzását és hatalmát épen Nagy Lajos alatt érte el, ki egyik sarja volt azon háznak, melyet a nemzet ellenzéke kezdetben ugy utált!

És kétszáz évvel ezután következett a mohácsi vész. Egybegyültek az ország rendei, és megválasztották a szomszéd országnak fejedelmét Ferdinándot, mostani uralkodónk őscét. Az országnak egy másik része ismét felháborodott. Azt mondták: elnémetesiteni akarják a nemzetet, feladják jogainkat, elveszik önállóságunkat és megválasztották ellenkirályul Zápolyát. Az ország esztendőkig tartó belháboruba keveredett, minek következtében Erdély elszakadt az anyaországtól. S a visszavonás és pártoskodás közepette, mind tovább és tovább nyomultak a törökök. És e polgárháboru, ez örökös viszály, mely az együttmüködést, a békés haladást lehetetlenné tette, mely testvért testvérének, apát fiának ellenségévé tevé, mely a gyanusitás és kölcsönös megtorlás ingerét ébresztette és ápolta a nemzetben, százötven évig késlelteté hazánk felszabadulását s csak 1686. sikerült végre elüzni a törököt s helyreállitani a magyar szt korona integritását.

De mindez nem volt elég az okulásra, s midőn ujolag összegyülvén az ország rendei, eltörölték az arany bullának egyik legfőbb pontját, mely szentesitette az uralkodó ellen alkalmazott fegyveres erőt, megszüntették a király választást, s behozták az egyenes örökösödés rendjét, ismét kitört a pártviszály, testvérháboru s éveken keresztül honfiak vérében gázolt a magyar vitézség. S a költő, a fiatalabb nemzedék még most is lelkesedéssel és bámulattal emliti Tököly és Rákóczy hirnevét. Hanem az államférfiu, a történetiró ad igazat Széchenyinek és Pálfynak, kik lecsillapitották a szenvedélyeket s megkötötték a békét, mely meghozta végre a rendet s nyugalmat, s ebben az enyhülést.

De ha jó ideig is tartott a rend és nyugalom, az ország nem haladt, miként haladnia lehetett és kellett volna. Jöttek a sérelmi országgyülések. Támadt panasz elég; nem tudta senki, hol és mi fáj. Hátramaradtunk, tespedés volt életünk; mig más nemzetek körülöttünk sikerrel haladtak a polgárisodás eszményképei felé. Jött végre hosszu vajudás után az 1848-ik év.

Egy merész ugrással felemelkedtünk végre a kor s helyzet magaslatára. Eltöröltük belügyeink körében mindazt, mi gátolta haladásunkat. Széttörtük a feudalismus bilincseit; felszabaditottuk a népet és földet, megállapitottuk a jogegyenlőséget; kimondtuk a vallás szabadságot: szóval helyre hoztuk, pótoltuk századok mulasztását. Ismét méltó helyet foglaltunk el az európai czivilisatió terén. — De egyet nem tudtunk megoldani. — Nem oldottuk meg azon nehézségeket, melyek állami viszonyainkból származtak. Nem voltunk képesek szabályozni állásunkat a szomszéd örökös tartományokkal, Horvátországgal s a nemzetiségekkel szemben. Ez volt a 40-iki korszak hibája. Nem mondom, hogy e hibát azon férfiak követték el, kik akkor szerepeltek. Nem. A hiba a viszonyokban, a körülményekben rejlett. Hasztalanul mondja azt bárki is, hogy a camarilla utasitotta reánk a fél világot, melylyel meg kellet küzdenünk. Ugyan kérdem, uraim, hol van azon hatalom, mely erre képes leendett, ha nemzetiségeink, az osztrák örökös tartományok, ha Horvátország meg lettek volna elégedve törvényeinkkel, tényleges állami viszonyainkkal? Épen az képezte a camarilla erejét. hogy nemzetek állottak mögötte, melyek annak félelmes hatalmat és erőt kölcsönöztek.

Igaz, hogy hősi babérokat szereztek hadseregeink a csatatéren; igaz, hogy óriási, nagyszerü és dicső volt a harcz, melyet vivtunk az egyesült Európa ellenében de igaz az is, hogy roppant nyomor és mondhatlan szenvedés követte e harczi dicsőséget.

Ez reákövetkezett tizennyolcz év sanyaruságainak nem volt oka, mint az, hogy nem voltunk képesek akkor megoldani azon fontos, nagy horderejü kérdést, melyet elébb emlitettem, melynek megoldására különben akkor talán jártasságunk sem volt elégséges.

Hiszem önök bizonyára vissza fognak emlékezni azon idöre, mindön idegenek uralkodtak köztünk, kik nem tisztelték az ország szokásait, nem tisztelték az ország nyelvét, nem tisztelték az egyéni szabadságot. Az egész ország tespedett: visszamaradtunk anyagilag és szellemileg. A pangás az egész országban, a társadalmi élet minden terén átalános volt. Ekkor fellépett az országnak egy nagy fia: Deák Ferencz, ki megtalálta végre az eszközt, melylyel segiteni lehetett, körvonalozván az egyezkedésnek pontjait, mely ellen némelyek most is oly ellenszenvvel viseltetnék. Akkor, t. polgártársaim! azt senki sem találta rosznak; akkor mindenki örült a gondolatnak is, hogy azokat érvényesiteni lehetne.

Jöttek e közben nehéz, válságos napok a monarchiára. A sereg leveretett. Az ellenség Bécs kapuja előtt állott. Akkor kellett volna, — szokta mondani az ellenzék — felhasználni a reánk nézve kedvező alkslmat; akkor — ugymond — sokkal többet lehetett volna elérni. Meglehet, hogy igazuk van.

De vajjon tartós lett volna-e ezen a vész perczeiben kierőszakolt egyezkedés; vajjon helyreállt volna-e a bizalom egyrészről, a fejedelem és nemzet. másrészről az osztrák tartományok közt?

Akkor mutatta meg Deák államférfiui nagyságát és bölcseségét. Nem szabott ő más feltételeket a sujtó vész után sem, mint az előtt. Megmaradt ugyanazok mellett akkor is, midön másik fél már sokat veszitett erejéből és állásából. És ez volt az, mi bizalmat gerjesztett mindenütt; ez volt az, mi lehetővé tette a kiegyezkedést. Igy jött létre az 1867-ki kiegyezkedés, mely jelenlegi viszonyaink alapját képezi.

Román lapszemle.

A „Patria“ (55-ik sz.) szabatos, következetes érvekkel mutatja ki: hogy ha állana is, alapos volna is némely kevés számu tévedtek véleménye, hogy: „a pesti országgyülés nem illetékes határozni Erdély ügyében — az erdélyi román képviselőknek akkor is be kellene menniök a parlamentbe, hol egyedüli helye van — e testület s a hatalommali érintkezésnek. Azonban az állitólagos törvénytelenség nem létez: mert az uniónak — nemcsak különösen a román, hanem az ország összes képviselőinek beleegyezésével kellett történni, — a mint ez a románok részvéte mellett — valóban történt is. De a románok jogosan nem is mondhatják: hogy az uniót kötelező törvény gyanánt el nem fogadják, mert akkor ők fogják érezni szomoru következményeit a fennálló törvénynyel szemben követett maguktartásának!

A szebeni „Telegr. R.“ is csaknem ily értelemben nyilatkozik.

A bukuresti „Romanulu“ május 10-ének évfordulója alkalmából — párhuzamot von a román nemzet akkori s jelenlegi érzelmei közt. Hat év előtt tiszta öröm s ezer remény tapadt e nap emlékéhez, — ma: mindazon remények meghiusulása, csalódás, néma hallgatás és bizalmatlanság uralkodnak a nemzet szivében!

Nyilvános köszönet.

Alólirt kötelezve érzi magát, mélyen szeretett nejének temetésénél tanusitott szives részvétéért Brassó város t. cz. közönségének, — különösen pedig hivatal társainak, kik az elhunyt testét, a halottak szekerének elkésése miatt, hosszu és nehéz uton hordozták, a legmelegebb köszönetét ezennel kinyilvánitani.

Brassó, 1872. május 4-én.

Popu József,
kir. járásbiró.

Vegyes.

(**A vasuti munkálatok**) vidékünkön több szerencsétlenséget okoztak ez ideig. Közelebbről Ágostonfalvánál Martini alvállalkozó felügyelősége alatt 2 egyén a nehéz munka következtében erős sérülést kapott; egyiknek a lába tört el, másik meg olyan ütést kapott, hogy életéhez nincs semmi remény. Ilynemü vigyázatlanságok és a vállalkozóknak lelkiismeretlen üzérkedése a napszámosokkal, mind inkább idegeniti a népet a vasuti munkától. Az is a napokban történt, hogy egyik alvállalkozó megugrott a munkások elől midön azokat 10 napi munkájokért ki kellett volna fizetni. — Ily gazdálkodással nagyon hátráltatják vasutunk ügyét.

(**A románok köréből,**) A Gy.-fehérvár környéki nemzeti club május 27-én tartott értekezletében nem ismeri el a nagy-szebeni értekezletet általánosnak, sem annak határozatait kötelezőknek, — óhajt egy (köz) átalános nemzeti értekezletet, mely a választások előtt az érsekek által lenne egybehivandó Gy.-fehérvárra.

(**Szász-Régenből**) e hó 1-jéről következő táviratot közölnek a pesti lapok:

Berzenczey üzleti ügyekben ide érkezett és a Mátyás-vendéglőben megtámadtatott. A támadók balpárti magyaroknak vallották magokat és Berzenczeyt megakarták ölni. A megtámadott egyedül volt a teremben és már revolveréhez nyult, mikor a vendégfogadó szolgaszemélyzete a szobába rohant, és a merény kiszámithatlan eredményeinek elejét vette. A panasz már meg van téve és a megtámadott személybiztonság példás igazságszolgáltatást követel.

(**A helybeli fiatalság**) által tervezett, de kedvezőtlen idő miatt meg nem tartott májálist egy igen jól sikerült tánczestélylyel pótolta a fiatalság.

(**Gyergyó-Szárhegyen**) mult hó 22-én d. u. 2 órakor tüzütött ki, melynek 364 gazda minden épülete áldozatul esett. A szép Szárhegy a megmaradt papilak által ismerhető fel, ennek megmentése a harangozó ügyességének köszönhető. Békességes kitartást a csapás elviselésére.

(**Vásár.**) Ma leend az urnapi vásár városunkban, de az erős idő miatt ugy látszik sokan elmaradnak a vásárlók közül. A barompiaczon nem lehetett annyi szép lovat látni mint más alkalommal.

(**A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium**) a gazdasági szakismereteknek lehető terjesztése czéljából intézkedett, hogy a vezetése alatt álló felsőbb gazdasági tanintézetekben a f. évben és a nyári szünidők alatt a miniszterium által behivandó vagy önként jelentkező néptanitók számára az illető intézetek tanárai által a gazdasági ismeretekből négy hétig tartó tanfolyamok tartassanak. Ezen tanfolyamok a debreczeni tanintézeten julius hó 31-től augusztus hó 30-ig; a keszthelyi tanintézeten augusztus hó 5-től augusztus hó 30-ig; a kolozsmonostori tanintézeten, német nyelven, augusztus hó 4-tól szept. hó 1-ig fognak megtartatni. A behivandó és állami segélylyel ellátandó néptanitók száma minden intézetre nézve 24. állapittatott meg. Ezek részére egyenkint, összes költségeik fejében 40 frtnyi államsegély határoztatott, mely átalányt az illető gazdasági tanintézetek igazgatói fogják a behivott néptanitóknak, megfelelő részletekben kifizetni. — Az állami költségen ellátandó néptanitókat a vallás közoktatási miniszterium fogja az egyházi hatóságok és tanfelügyelők után ajánlandók közül kijelölni. Ezeken kivül a tanfolyamban néptanitók saját, vagy küldőik költségén részt vehetnek, ha ez iránti szándékukat az illető intézeti igazgatóságnak, a tanfolyam kezdetét megelőzőleg, bejelentik, mely igazgatóság az illető jelentkezőket elfogadtatásuk iránt közvetlen értesiteni fogja. A néptanitók számára tartott gazdasági tanfolyamok czélja: a néptanitók gazdaságtani előismereteit bőviteni, s az előadások által főleg oda hatni, hogy a néptanitók további ismeretszerzésre és tanulmányozásra buzditást nyerjenek, s igy a gazdasági ismereteket a vezetésükre bizott iskolákban is terjeszteni képesitve legyenek.

(**Zsófia főherczegasszony**) halála alkalmából a magyar minisztertanács a királyhoz részvétiratot intézett. Thiers is részvét táviratot küldött ez alkalomból a bécsi császári udvarhoz. — Prága város képviselő testülete is egy küldöttséget küldött a helytartóhoz azon kérelemmel, hogy ő felsége előtt — Zzófia főherczegasszony elhunyta alkalmából — a város részvétét fejezze ki.

(**A kolozsvári egyetem**) megnyitásának előmunkálatai végett Mészáros Ferencz oktatásügyi osztálytanácsos Kolozsvárt időz. Az egyetemre vonatkozó legfelsőbb elhatározást a hivatalos lap legközelebbi száma már közleni fogja.

(**A horvát választások.**) A horvát választások máj. 29-én mentek végbe. Az eredmény, mennyiben eddig tudva van, abból áll, hogy 28 unionista s 47 ellenzéki képviselő leend az országgyülésen. Három kerületben a választás még nem történt, de ezek unionista választása felett nem lehet kétség. Az ellenzék ezenkivül mintegy négy virilisre számithat, az unionista párti virilisek száma: huszonhárom — huszonnégyre tehető. E szerint nem lehetetlen, hogy a horvát országgyülésen az unionisták többségben is lesznek, mig a mult országgyülésen az unionista képviselők száma csak tizenkettő volt, s igy a szaporodás tetemes.

(**Jelenet az olasz parlamentben.**) Abignente képviselő a „Persevaranza“ egyik piszkolódó czikkét olvassa fel a szószékről. Lanza miniszter igy szakitja félbe a szónokat: „az ön módora illetlen és lovagiatlan.“ A jobboldal erre felall és éljenzésbe tör ki. A baloldal tagjai a padokra ugrálnak lármázva és piszszegve: „Csend a rakonczátlankodással szemben“ kiált Lanza. A zürzavar, a rendetlenség átalános lesz. Egy pillanat alatt tartani lehetett, hogy a képviselők egymással hajba kapnak. A szélső jobb tagjai a szószék felé rontanak, s a terembiztosok erőlködései daczára már a lépcsőkön haladnak felfelé. „Tedd fel a kalapot!“ kiáltozzák az elnök felé. Biancheri hasztalanul keresi kalapját; eltünt az nyomtalanul. Hasztalan kiabál kalapért. Végre eljut a körülállók közöl egy-kettő ülő helyéhez, hogy az elnöknek kalapjával szolgálhasson. Ezalatt egy jegyző előkeritette valahonnan a maga kalapját, s az elnök fejé felé igyekszik azt vinni, hogy reá tegye, mind hiába. Sokkal többen álltak előtte, semhogy az elnök fejét elérhette volna. Ezt látván, megragadta a kalapot egy másik képviselő s izgatottságában ugy nyomta azt az elnök fejébe, hogy az álla sem látszott ki alóla. Általános derültség. Az izgatottság szüni kezd; a lámpák elhomályosodnak; végre csak a szerencsétlen Biancherit látni, ki jobbra és balra hadonáz kezével, kérvén a körülötte levőket, hogy szabaditsák ki kalapjából, mely összetörte orrát.

Közgazdaság.

A magyar keleti vasut.

(Folytatás és vége).

Mindezek alapján tehát a következő határozati javaslatokat terjesztjük elő.

„A közgzülés a napirend 3-ik pontja szerint választandó vizsgáló bizottságot utasitja, hogy a felolvasott jelentéseket tüzetesen átvizsgálván, ha azokat helyeseknek találja, az igazgatótanácsnak a felmentő okiratot adja ki, ellenkező esetben pedig a legközelebbi közgyülés elé alkalmas javaslatokat terjeszszen.“

„A mennyiben továbbá a 15,200.000 frttal kimutatott hiány a társaságot megilletö kártalanitási igények érvényesitése vagy az oly anynyira rendkivüli épitési nehézségek indokából az országgyülés részéről az állambiztositéki őszszeg felemelése vagy a már engedélyezett társulati vonalak jövedelmezőségét és életképességét fokozó uj engedélyek utján netalán nyujtandó segély által fedezetet nem nyerne, ezennel határozatilag kimondatik, hogy a maradék egy a vállalatot, illetőleg a részvények után folyó jövedelmet terhelő pénzügyi mivelet által fedeztessék.“

Miután azonban egyrészről a hiány emlitett fedezésére nézve már több terv létezik, melyeknek nyilvánosságra hozatala ez idő szerint alig állana a részvényesek érdekében, s melyek jelen állapotukban nagyobb gyülésben megvitathatók, más részről pedig az ügy mielőbbi végleges rendezése, nem különben az épitésnek akadálynélküli folytathatása czéljából az egyelőre szükséges pénz-alapnak azonnali beszerzése a vállalat érdekében feltétlenül szükségesnek mutatkozik, a napi rend 2-ik pontja alapján még a következő határozati javaslatot terjesztjük elő s ajánljuk melegen a t. közgyülésnek elfogadásra:

„Az igazgatótanács a felhozott indokak helyeslése mellett felhatalmaztatik:

1. A társulat pénzügyi helyzetének végleges rendezését a választandó vizsgáló bizottsággal egyetértőleg a fenebbi határozati javaslat értelmében foganatositani, különösen pedig, de csak is az érintett bizottság beleegyezésével, esetleg elsőbbségi kölcsönt is felvenni.

2. A közbeneső, azaz azon időre, mig a végleges rendezés megtörténhetik s megtörténni fog a társulat pénzszükségleteinek fedezésére függő adósságot vállalni.“

Midön végre még kinyilatkoztatnók, hogy habár az általuk eddig tett minden intézkedésért a teljes felelősséget az alapszabályok 57. §. második kikezdése értelmében magunkra vállaljuk, s hogy a társulati ügyeket egyelőre továbbra vezetni s a t. közgyülés által választandó bizottsággal fönebb inditványozott határozati javaslatainak értelmében együtt müködni készek vagyunk, ennek daczára is inditványba hozzuk, hogy az alapszabályok 54. §. első kikezdésének megmásitása a legközelebbi közgyülésen napirendére tüzessék, esetleg ezen legközelebbi gyülésben az igazgatótanács uj választása eszközöltessék.“ —

Nyilt-tér. *)

Az orbai ref. esperes választás.

Kovásznán május 28-án ment végbez ez az esemény. —

*) Ezen rovat alatt megjelenő czikkekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Méltó, hogy a napi sajtóban nyoma legyen, hogy lássa át a világ: milyen emberek lelkére s lelkületére van bizva a nép ezreinek vallási, erkölcsi élete, egyházi iskolai ügye, utasitása, tanácslása vezetése.

A néhai esperes halála után erre a helyre a közvélemény a zágoni papot jelölte, — igy hallottuk azt mindenütt, a hol ez a tárgy szóban forgott, igy akarták orbaiban is a jobb gondolkozásu világiak s a papok közül a barátosi. Ezen jelölésnek igen természetes oka volt az, a mit — hogy a zágoni pap szerénységét ne sértsem — igy fejezhetek ki röviden, hogy a többitől nem várhattak semmit, sem egyházi és iskolai ügyek elővitelére, sem vallás erkölcsi élet felvirágoztatására, sem az egyházi élet tekintélyének emelésére nézve, lévén a többi nagy csizmáju, részint nagy száju, részint nagy zsebü papok, kiknek legkisebb gondjuk is nagyobb annál, a mi a lelkipásztornak fögondja kell hogy legyen. „Közvélemény ide, közvélemény oda, elömbe nem vág Demeter,“ gondolta magában a zabolai pap, s forrott esze, hogy miként szedhesse rá a közvéleményt. „Mit — én vagyok a legöregebb, én is ugy elvihetem az esperességet, mint Görög, Csiszér vitte, suttogta hallgatólag a Teleki pap s utra kelt: béjárni Zágonon kivül minden helyiséget orbaiban egy votumért, fölkereste még amaz előtte ismeretlen országot, a tanitói értekezletet is; ezt két votumért; jöttek mentek ugy, mint a borda, ettek ittak ugy mint tőlük kitelhetett, s igy nagy ügyességgel készültek a választásra. Hajh! de ez az átkozott közvélemény nem hallgatott még el: „Demeternek kell lenni orbai esperesének,“ számitgatták a votumokot, s nem volt kedvező az eredmény, a siker nem elég biztos. Mit tegyenek, hogy egész biztonsággal menjenek neki a választásnak? Ej! mit nem talál ki a zabolai pap sok oldalu esze! „Magyarosi! — szólitja meg társát — mi egyformán vagyunk alkalmasok mindenre, tehát esperességre és jegyzőségre is, — de mivel te valamivel vénebb vagy, te légy esperes, én legyek jegyző, s igy egyesitve választóinkat, a siker részünkre bizonyos. Szól a másik: „ez felséges“; szól az első „dicsőséges“; s mind a ketten: „Demeter nem lesz esperes“.

Rajta kezet a munkára, fel szekérre paripára; minden votum biztos legyen, dolgunk czélra csak igy megyen; jól megkötjük, megetetjük, megitatjuk, megfizetjük, minden eszközt felhasználunk, ugy a lesz, a hogy calculálunk.

S megy a dolog, mint a vasut. A főkortes Péter Károly; szivén hord ő ily nagy dolgot, s mint szent ügyhöz hozzá járul. Ékesen járó szép nyelve e nagy jelszóval van telve: „ide ki jót keres, Magyarosi az esperes.“

Ily szent czélra ily nagy önfeladással s nemes elszántsággal törekvő lelkes férfiakat, hogy ne segitne meg . . . . . minden hozzájok hasonló gondolkozásu ember? Oly minden várakozást felül haladó siker koszoruzza közczélu igyekezetöket, hogy a választási nap reggelén 15 személy számára az ebédet megrendelhették, Magyarósi hozza magával palástját, melyben megható beköszöntőjét elmondja, s hozza zsebében alapitvány levelét, melyszerint magának s hü társának Csákánynak a leendő zsinati viaticumot minden évben kifizetni, magát örök időre lekötelezi.

Végre megis történt a választás azzal a kis különbséggel, hogy Csákány jegyzővé épen 15, de Magyarósi esperessé csak 12 votummal megválasztatott.

Nevetséges volt nézni a választás folyását is, miként járt személyről személyre egy fazékkal s szedte bé a votumokot a leendő esperes; boszantó volt önérzetes emberre nézve az egész ügy körüli eljárása. A gyülést az iskola házban tartotta, hol a portól nem lehetett meg férni, nagy s idős férfiaknak a kis gyermekek számára is nagyon kényelmetlen padokba kellett bészorulni, nem volt egy tisztességes hely hová egy tekintélyes s teljes tisztességhez szokott törvényszéki elnök, gondnok leülhessen, palástoson egy szegletbe huzta meg magát s elnökségének itt tette le erős alapját az uj esperes, végig fenn állva, jövés-menés között vezetve a gyülést. — Anynyira boszantó volt ez olyan emberre, ki még rendes gyüléseket látott, hogy nekem részemről, midőn gondnokunk a választás után rögtön távozott, nem az jött eszembe, hogy siet hivatalos helyére vissza, hanem az, hogy nem állhatja ki tovább ezt a minden tisztességes rendet s tekintélyt nélkülöző gyülést.

Ez volt az orbai ref. egyházmegye sorsa az esperességre nézve most midőn erre a hivatalra mindenütt a legmunkásabb, legderekabb és legtekintélyesebb férfiakot kellene állitni.

Gondolt-e erre az a 12 darab választó, ki Magyarosira szavazott Demeterrel szemben? Bizony urak! midőn igy sáfárkodnak az egyházak bizalmával, melylyel mint lelkipásztorokot s világi képviselőket, a nép megtisztelte, hűtelenül sáfárkodnak. Én ki távolról néző voltam, megbotránkozva ez üzleten, azon fájdalmas észrevétellel hagytam ott az egészet, hogy ily eljárás által azok, kik az egyházi élet vezérlésére vannak hivatva, megölik az egyházi életet. — Vigyázzanak a nagyobbak, mert ha másutt is igy megyen: keserü előérzetem igen hamar bekövetkezhetik.

Világi.

Becsi tőzsde és pénzek Brassóban jun. 4.

	Pénz
Osztr. nemzeti adósság ezüstben	72 20
„ „ „ papirban	64 75
1860-ki sorsj. kölcsön 100 frt.	104 —
Nemzeti bank részvény	840 —
Hitelintézeti „	335 50
London	111 70
Ezüst	109 90
Napoleond'or	8 93
cs. k. arany	5 38
Lira	10 18
Magyar földtehern.	79 75
Bánáti	81 75
Erdélyi	80 50
Porosz tallér	1 68
Ikosár	1 70
Rubel	1 68

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: **Orbán Ferencz.**

Nyilatkozat.

Alólirt örvendetes kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy öt éves fiam, csecsemő korában esés következtében oly nagy foku gerinczoszlop görbülést és hátkinövést kapott, hogy még ülni sem tudott, a

Csik-zsögödi ásványfürdő

pár heti használatára annyira javult, hogy már minden támasz nélkül jár, a miért ezen kitünő hatásu fürdőt nem tudom elég melegen a szenvedő emberiség figyelmébe ajánlani.

Csik-Szt-Imre, 1872. május 21.

Jakab Alajos,
kereskedő.

(72)

Hirdetmény.

Sepsi-szent-györgy város piaczán a Korház-utczában 539 számu szilárd anyagokból épült ház, mellék-épületek és gyümölcsös kerttel szabad kézből eladó.

Bővebb értesitést ügyvéd Kökösi Endrénél S.-Szt.-Györgyön. 71 3—3

Riedel Gyula,

gyárkészitő Brassóban, Bolgárszeg, poronduteza 1428 sz. alatt ajánlja magát:

mümalmok, szesz, kalap és posztógyáraknak gőz- vagy vizmüvekkel való berendezésére; nemkülönben minden gazdászati eszközök és gépek; ugyszintén a szivattyuk mindennemeinek, különnemü mérlegeknek készitésére. Kiválóan a gyártulajdonosok figyelmét hivja fel a gőzüstök készleteire, melylyel jelentékeny mennyiségü fa takaritatik meg, és pedig az által, hogy gőzveszteség nem fordul elő.

Végül gőzüstököt a legujabb mód szerint befalazni vállalkozik. Ezen mód által szintén igen sok tüzelő anyag leend megkimélve. 69 3—3

Nagy Bazár

Brassóban, piaczszer 326 szám.

Van szerencsém a helybeli és vidéki t. közönség figyelmébe ajánlani, legujabban érkezett bel- és külföldi következő áruczikkeimet:

Mindennemü **porczellán** szerviz — emailirozva vagy egyébnemü diszitéssel; férfi és női **netzeszer; bőröndök**, kézitáskák; szivar szipkák; **üvegnemüek**: poharak, nagy választéku üvegek, aczél és üvegtükrök, lámpák, stb; fém-diszmü czikkek; továbbá dus választékban férfi és női **ingek**, gallérok, nyakkendők, franczia kéztyük; angol **esernyők**; pálczák; **chinai ezüst kanalak**, kések; **gyermekjáték** a legizletesebb és a legczélszerübb választékban.

Minden áruczikkemet a legjutányosabb árban és a t. közönség teljes megelégedésére kivánom adni.

Vidéki megrendeléseknek is pontosan fogok eleget tenni.

67 4—0

Tutsek Gábor.

Schwarze A. és Bartha

Brassóban a piaczon 16 szám alatt

ismert szoliditással készit legujabb divatu és igen tartós

mindennemü férfi öltönyöket.

Egyszersmind ajánlja a t. cz. közönségnek nagyválasztéku **kabát, nadrág és mellény szöveteit** a legjutányosabb árakon.

5—10 65

Nyomatott Römer és Kamnernél.